

Materiał dodatkowy dla opiekunów/ek zespołów „Rola opiekuna/ki i narzędzie do autodiagnozy”

Artykuł został umieszczony na stronie:

<https://szkolademokracji2020.ceo.org.pl/aktualnosci/35-rola-opiekuna-ki-i-narzedzie-do-autodiagnozy/>

Droga Opiekunko, Drogi Opiekunie Zespołu, za nami pięć miesięcy intensywnych działań. Wiemy, że Twoja rola opiekuna/ki zespołu jest niezwykle ważna, ale bywa też trudna. Tym bardziej doceniamy wkładany przez Ciebie trud i poświęcenie, zwłaszcza w tych niełatwych warunkach. Chcemy, żebyście wiedzieli, że dostrzegamy efekty tej pracy. Poniższy materiał dotyczy narzędzia autodiagnozy. Narzędzie do diagnozy jest do pobrania na końcu artykułu. Wierzymy, że przyda Ci się w codziennej pracy z uczniami.

Rola opiekuna/ki zespołu uczniowskiego

To, w jaki sposób wspierasz zespół uczniowski, przekłada się na wiele aspektów: od atmosfery w grupie, wspierania samoświadomości, oddawania pola dla poczucia większej odpowiedzialności czy motywacji - tak ogólnej, jak i indywidualnej poszczególnych jej członków. Dlatego Twoja rola jest tutaj kluczowa.

O jakiej szkole dla swoich uczniów i uczennic marzysz?

Masz wpływ na to, jak wspierasz grupę. Od Ciebie zależy Twój styl komunikacji z nimi, otwartość na ich pomysły i potrzeby. Opiekun/ka ma przede wszystkim wspierać uczniów w realizacji ich inicjatyw, inspirować, motywować i pomóc w organizacji pracy. Z pewnością nie realizować i narzucać swoich propozycji i rozwiązań. W naszym spojrzeniu najlepiej gdy wzmocnia inicjatywy oddolne, uczniowskie, one budują u uczniów poczucie wpływu. Tylko jak to zrobić?

Siedem propozycji zasad, na które warto zwrócić uwagę

1. Bądź otwarty/a na pomysły i głosy uczniów

Pozwól swojej grupie na samodzielne poszukiwania i dowiadывanie się o potrzebach społeczności szkolnej (diagnoza przeprowadzana przez uczniów). SU ma działać dla uczniów, zatem to właśnie oni będą najlepiej wiedzieć, czego potrzebują, co im się podoba, w co chcieliby się zaangażować. Może dzięki temu w działania włączy się więcej osób.

2. Proces jest ważniejszy od efektu

Ważniejsze jest to, czego się uczniowie nauczą podczas projektu i jak wykonują działania niż finalny efekt pracy. Większą wartość ma projekt wynikający z nich pomysłów i przeprowadzony przez nich samych niż perfekcyjne wykonanie.

3. Pozwól uczniom działać

Daj uczniom przestrzeń do jak największego samodzielnego działania! Wiemy, że trudne jest oddawanie odpowiedzialności, ale jak inaczej mają nauczyć się jej sami? Pozwól im wziąć na siebie zadania i wykonywać je. Od etapu przygotowań aż do realizacji i pisania relacji z wydarzenia - ich językiem, w ich sposób. Twoje zaufanie jest podstawą, by mogli poczuć wpływ, a przecież tylko dzięki takim próbom będą mogli się rozwinąć.

4. Błąd to nie porażka

Pamiętaj, że wszelkie potknięcia są naturalną częścią współdziałania. Pozwól doświadczać uczniom trudności i zmierzyć się z nimi, gdy się pojawią. To normalne, że w działaniach coś może nie wychodzić, jak zaplanowaliśmy, ważne jest jednak, aby młodzi ludzie wyciągnęli z tego wnioski na przyszłość.

Jako koordynatorzy rozumiemy to i jesteśmy otwarci na to, że coś może nie wyjść tak jak sobie to zaplanowaliście, dlatego zachęcamy by grupy opisywały również to, co mimo starań nie udało się.

Co możesz zrobić, gdy pojawia się trudność?

Towarzyszyć grupie i poszukać z nimi rozwiązań napotkanego problemu lub pokazać inną perspektywę - czego uczniowie mogli się nauczyć w tym doświadczeniu? Sukces to nie zawsze plan zrealizowany od A do Z idealnie. Najważniejsze, by uczniowie mieli przestrzeń do samodzielnego eksperymentowania.

Błędy, potknięcia również są uczące - to, czy widzimy je jako porażka, zależy od nas.

Pokazuje to przykład szkół z zeszłego roku, które zaskoczyła pandemia - nie mogli ukończyć programu jak zaplanowali. W takiej sytuacji był zespół z SP w Goleszach Dużych, który miał już przygotowane scenariusze i materiały do przeprowadzenia lekcji dot. motywacji w klasach w momencie zamknięcia szkół. Dzień przed realizacją warsztatów zostały one odwołane, co uniemożliwiło im dokończenie realizacji wyzwań w zaplanowanym kształcie. Zespół postanowił przeprowadzić zamiast tego badanie online o tym, co pomaga i przeszkadza uczniom w nauce. Na podstawie wniosków z badania uczniowie utworzyli dwa zespoły zdalnej pomocy: ds. nauki i ds. technicznych. Poradzili sobie z trudnością w inny sposób i dzięki temu mogli dowiedzieć się, czego potrzeba było ich rówieśnikom i pomóc im, a tym samym zrealizowali wyzwanie. Ich relację możesz przeczytać [tutaj](#). Kolejny przykład na poradzenie sobie z trudnościami pokazuje relacja zespołu [SP w Sztumie](#). Jak widać po nich - warto się nie poddawać, gdy są jakieś przeciwności.

5. **Staraj się włączać różne osoby**

Zachęcaj wszystkich uczniów w zespole, nie tylko najaktywniejszych, do włączania się w działania i podejmowanie zadań. Staraj się włączać także tych, którzy nie przejawiają bezpośrednio umiejętności liderkich, ale chcą mieć wpływ na decyzje czy lepiej odnajdują się w działaniach "z zaplecza". Wspieraj grupę również w szukaniu sposobów na zaproszenie innych uczniów (spoza zespołu) do realizacji konkretnych działań, także na etapie przygotowań. Warto angażować jak najwięcej chętnych.

6. **Dbaj o komunikację w grupie, motywację, wspieraj w problemach i kontaktach z innymi organami**

Dbaj o regularność spotkań i komunikację w grupie, motywuj i inspiruj do działania. Pomagaj w szukaniu rozwiązań przy trudnościach. Twoją rolą jest też wspieranie SU w komunikacji z innymi organami szkolnymi i instytucjami (np. dyrekcją, Radą Rodziców, Radą Pedagogiczną).

7. **Działania samorządu uczniowskiego nie mają być wyłącznie laurką dla szkoły ani nauczyciela/ki**

To może trudny punkt, ale z naszej perspektywy ważny. Warto pamiętać, po co jest samorząd uczniowski - to uczniowie poprzez działania w samorządzie mają się uczyć, jak

podejmować inicjatywy, współpracować, budować wspólnotę i rozwijać się. SU może stać się laboratorium, gdzie uczniowie będą próbować swoich możliwości.

Działania SU nie mają służyć jedynie temu, by szkoła mogła się pochwalić działaniami. Warto unikać również działań pozornych, które nie wynikają z potrzeb uczniów i nie są przez nich realizowane. Czy uczniowie się angażują realnie w propozycje SU, czego chcą, czy te działania są naprawdę uczniowskie? W innym wypadku może to prowadzić do zniechęcenia, braku zaufania wobec SU i spadku motywacji. Najważniejsze, żeby działania były robione przez uczniów i dla uczniów, bo tylko wtedy mają sens.

Na koniec...

Zapraszamy Cię do **skorzystania z darmowej autodiagnozy (w załączniku)** - pobierz i wypełnij formularz. Odpowiedz na pytania i **zobacz, w jakim punkcie jesteś jako opiekun/ka i nad czym warto jeszcze popracować!**

BONUS: Biblioteczka dla opiekuna/ki zespołu, czyli coś do pogłębienia tematu

1. O siedmiu obowiązkach opiekuna/ki przeczytasz w krótkim tekście [tutaj](#)
2. Przewodnik dla opiekunów/ek samorządu uczniowskiego [TUTAJ](#)
3. Nagranie z webinarium o samorządzie uczniowskim zdalnie - po co SU w czasach zdalnej edukacji i pomysły na działania możesz obejrzeć [TUTAJ](#)